

שציק, ואהכי בספק אם זה היה הקפת חנות הא הוי ספק בעצם החיוב מה היה ממילא בזה א"ל הלוא לטענות אלא דכופר שמעולם ל"ה הקפת חנות וממילא בזה לא סגי לן בסברא דלא שציק, ודוק.

והנה יל"ע בגוונא דהמלוה אומר דההלואה היתה לעשר שנים דממילא אין השמיטה משמטתה והלואה אומר שזמן הפרעון הוא בער"ה של שביעית דממילא שביעית משמטתה היכי לדיינו דייני להאי דינא, דהא אם הי' נידון זה לא בשנת שמיטה הרי יש כאן הודאה נגד הודאה, דהמלוה מודה שאין לו זכות תביעה עד זמן פלוני והלואה מודה שהוא חייב לאלתר, אבל כאן הא כתובא מזה יש כאן כפירה נגד כפירה, דהמלוה טוען שאין השביעית משמטת והלואה טוען שהשביעית כן משמטת, וצפרט צבאו לדון עוד בטרם נגמרה שנת השמיטה מה יהא דינם בכה"ג, והנה הטור בחו"מ סו"ס ר"מ כתב צ"ח הרמ"ה דהיכא שהקנה ראובן כל נכסיו לשמעון וחזר שמעון בו ציוס והקנה כל נכסיו לראובן ואין אנו יודעים מי האחרון שזכה בכל הנכסים לא דייני' זהו שודא דלא דיינין שודא אלא היכא שהספק בין מקבלי המתנות שאין לאחד מהם יותר זכות בו מלחצירו אבל היכא שהספק בין הנותן למקבל וכל אחד ואחד היה מוחזק בנכסים תחלה מוקמינן לנכסיו דכל חד וחד ברשותי' דהיינו חזקתו הראשונה וה"מ במקרקעי א"ג במטלטלי

ולא קיימי ברשותי' דחד מיניי' אבל אי קיימי ברשותי' דחד מיניי' מוקמינן להו בחזקתי', עכ"ד, והדברים מופלאים עד מאד דמה שיך כאן לדון מצד חזקת מרא קמא, והלא הדבר ברור ששניהם מכרו זל"ז וגמלא דבעלותו של המרא קמא ודאי פקעה וכל הגידון הוא אך ורק אם חזר וקנה או לא חזר וקנה דהיינו דמספק"ל מי ראשון ומי שני, וא"כ מה שיך כאן מר"ק, הגע עצמך, אדם מכר שדהו צודאי ומספק"ל אם חזר וקנהו וכי שיך לדון בזה מחמת מרא קמא, וגם היכא דקיימא תיקום ל"ש בזה שודאי ינא ממנו והספק אם חזר אליו, ועוד דאדרבה כאן החזקת מרא קמא הוא סיבה בהיפך דהמרא קמא דראובן הלא אומר לן שמכרו בזמן היותר מאוחר דממילא נמצא דהנכסים של שמעון, וכן בהיפך החזקת מר"ק של שמעון אומר לן שמכרו בזמן היותר מאוחר דהיינו דממילא הנכסים של ראובן, וגמלא דאדרבה כל אחד ואחד מהם החזקת מר"ק שלו היא מעשה לקמור והיא סיבה להפקיעו ממנו ומה שיך לתמו לו מצד מרא קמא, והוא מפליא פלאות, ויעוי' קונטרס הספיקות כלל א' מש"כ בזה, ולא הצנתי דבריו דסו"ס הא ודאי מכר ומאי נ"מ אם הוא חזקה קמיימא או מוחזקות.

ואמנם הנראה צ"ד מצואר בזה, דמאחר דמעיקרא הא היה הקרקע שלו, ונהי דודאי מכרה באמצע מ"מ הא אין כאן שום זמן מקויים שאנו

SUBJECT

יכולים לומר צודאות שלא היה שלו בזמן זה והספק הוא דלילמא עכשיו הוא שוב שלו, והרי אין כאן שום וודאות על שום זמן לומר שבזמן זה ודאי ל"ה שלו, וממילא נשאר החזקה קמייתא, והיינו טעמא דכשם שכתבו רבותינו בפ"ק דחולין דחזקה שלא נתבררה בשעתה אינה חזקה לפי שמעולם לא היה זמן שנהגנו בו כך שיקבע על פיו דין הנהגה כך ה"ה בהיפך חזקה שלא הופקעה בשעתה עדיין היא קיימת, דהרי מעיקרא היה שלו, וכל רגע ורגע כשהיינו מסופקים הרי עדיין היה לנו חזקה, והיינו דצוקר כשהסתפקנו אם ראובן מכר או לא, אזי יש לו חזקה שהוא שלו, וכן הלאה כל רגע ורגע היה ספק אם כבר מכר ואם חזר וקנה ונמצא שלא היה רגע אחד שבו נהגנו שאינו שלו, וממילא עכשיו שאנו מסופקים אם שוב הוא שלו עדיין החזקה הראשונה במקומה עומדת, ואהכי מספק עדיין נהגינן בכל אחד חזקת מרא קמא, ודוק.

ואבן באמת נידון זה הוא מורכב מהודאה נגד הודאה וכפירה נגד כפירה, והיינו דראובן טוען שהוא מכר ראשון וממילא הוא חזר וקנה, ואילו שמעון טוען בהיפך שהוא מכר ראשון וממילא הוא זה שחזר וקנה, והשתא כאשר ראובן טוען שהוא מכר לשמעון צוקר ושמעון טוען שאינו כן הרי נידון זה לכשעצמו הוא הודאה נגד הודאה דראובן

מודה שמכר שדהו לשמעון ושמעון מכחיש, ואילו באו לדון בתחילה בזה היה זה הודאה נגד הודאה, ואמנם מכח זה יש כאן עכשיו כפירה נגד כפירה, דראובן טוען שהוא חזר וקנה משמעון ושמעון טוען לא חזרת וקנית ממני כי אני הייתי הראשון ואתה השני, ונמצא דעכשיו מכח ההודאה הזו יש כאן כפירה נגד כפירה, וכנ"ל הוא בהיפך גם לגבי הטענות של שמעון נגד ראובן, ואהא אמרי' עכ"פ דמצב כזה שהוא הודאה נגד הודאה שמכח זה נעשה אח"כ כתוצאה מזה כפירה נגד כפירה אזי נידון הוא כספק ולכן היכא דל"ש חזקה הוא נידון כספק, וכיון שכן ה"ה בנידון דילן בספק די' שנים נהי דהנידון מעיקרא הוא האם הלואו לי' שנים או לעכשיו וצוה הוא הודאה נגד הודאה ומ"מ עכשיו לאחר שמיטה הוא נידון בהיפך ככפירה נגד כפירה וממילא מספק אינו חייב לשלם, וציותר דגם כאן יש לו חזקת פטור לפי דמעיקרא היה פטור מלשלם עד סוף שמיטה כיון שהיה הודאה נגד הודאה וכשכלה השמיטה הרי על הצד שהיה חייב מעיקרא הן עכשיו פקע חובו, נמצא שמעולם לא היה רגע אחד שהיה בו ודאי חיוב, דעד שלא הגיע זמן הפרעון אינו מחוייב, וממילא אין כאן נ"מ אם הוא נידון כהודאה או ככפירה דעכ"פ לכו"ע הדבר פשוט דלא ישלם, כיון דהספק קיים כסדר, ומעולם לא היה ודאי חיוב, ודוק.